

Sygn. akt II KK 158/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 25 kwietnia 2022 r.

w sprawie **P. C.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego,
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w S.,
z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje
Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S., wyrokiem nakazowym z dnia 23 października 2019 r.,
sygn. akt II K (...), uznał P. C. za winnego tego, że:

„w okresie od marca 2017 r. do 26 czerwca 2019 r. w miejscowości K., gm. K.
uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego K.

C. określonego wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 stycznia 2012 r., sygn. akt I RC (...), ustalającym łączną wysokość świadczenia alimentacyjnego na kwotę 600 zł miesięcznie, przy czym opóźnienie zaległego świadczenia wynosi 3 miesiące”,

tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Sąd zobowiązał również oskarżonego, na mocy art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k., do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie syna.

Wobec braku sprzeciwu uprawnionych stron, wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 5 listopada 2019 r.

Kasację od powyższego wyroku nakazowego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając go w całości na korzyść P. C., zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na wydaniu wobec P. C., w dniu 23 października 2019 r., wyroku w postępowaniu nakazowym, mimo iż okoliczności popełnienia opisanego w akcie oskarżenia czynu z art. 209 § 1 k.k. i wina oskarżonego, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, budziły wątpliwości w odniesieniu do czasu popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego, co w efekcie, z rażącym naruszeniem również art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., doprowadziło do skazania P. C. za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., popełnione w okresie od marca 2017 r. do 26 czerwca 2019 r., podczas gdy za ten sam występki na szkodę tego samego małoletniego pokrzywdzonego, popełniony w okresie od 20 czerwca 2017 r. do 8 marca 2018 r., oskarżony został już prawomocnie skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. z dnia 11 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...), a nadto w okresie od 2 grudnia 2018 r. do 1 maja 2019 r. był pozbawiony wolności i przebywał w jednostce penitencjarnej”.

Stawiając taki zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść P. C., jako zasadna w stopniu oczywistym, podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k. Słusznie bowiem wskazał w kasacji skarżący, że zaskarżony wyrok nakazowy został wydany z rażącym naruszeniem przepisów postępowania karnego wskazanych w kasacji.

Zgodnie z art. 500 § 1 i 3 k.p.k. możliwość wydania wyroku nakazowego istnieje w przypadku, gdy materiał dowodowy zebrany w sprawie pozwala na stwierdzenie, że okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości. Przesłanka braku wątpliwości obejmuje nie tylko ustalenia w zakresie sprawstwa czynu, ale wszelkich okoliczności mających wpływ na dokonanie jego właściwej oceny prawnej. Postępowanie nakazowe jest instytucją prawa karnego procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, to znaczy takich, w których zebrany materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych zastrzeżeń, tak co do zasadniczych kwestii, jak realizacja przez oskarżonego wszystkich znamion zarzuconego mu czynu, wymienionych w konkretnym przepisie typizującym dane przestępstwo, a także realizacji pozostałych warunków odpowiedzialności karnej, ujętych w części ogólnej kodeksu karnego.

Należy natomiast zauważyć, że jak wynika z akt sprawy Sądu Rejonowego w S. o sygn. akt II K (...), powyższe warunki do procedowania w trybie nakazowym nie zostały spełnione. Istniały bowiem wątpliwości co do prawidłowości przypisania oskarżonemu całego, przyjętego w akcie oskarżenia, czasokresu niealimentacji. Z załączonej do akt sprawy informacji z Krajowego Rejestru Karnego wynikało bowiem jednoznacznie, że P. C. był już uprzednio dwukrotnie karany za czyny z art. 209 k.k. (k. 50 i k. 50 verte). O ile wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. II K (...), obejmujący okres niepłacenia alimentów na syna K. od 1 lutego 2012 r. do 1 lutego 2017 r. znajduje się w aktach (k. 36), o tyle wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 11 czerwca 2018 r., sygn. II K (...), w aktach brak. Z dołączonych obecnie akt Sądu Rejonowego w W. o sygn. II K (...) wynika, że wyrokiem nakazowym z dnia 11 czerwca 2018 r., P. C. został prawomocnie skazany za czyn z art. 209 § 1a k.k. popełniony w okresie od 20 czerwca 2017 r. do 8 marca 2018 r., na szkodę również syna K..

Z zestawienia okresów występów niealimentacji. przypisanych oskarżonemu na mocy orzeczeń Sądu Rejonowego w S. o sygn. akt II K (...) oraz Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt II K (...) wynika wprost, że zaskarżony niniejszą kasacją wyrok nakazowy ustalił czas popełnienia przez oskarżonego występu z art. 209 § 1 k.k. tak, że w całości pokrywał się on z uprzednim prawomocnym skazaniem (od 20 czerwca 2017 r. do 8 marca 2018 r.), a nadto wykraczał poza ten okres (od marca 2017 do 19 czerwca 2017 r. oraz od 9 marca 2018 r. do 26 czerwca 2019 r.).

Nadto należy wskazać, iż warunki do procedowania w trybie nakazowym nie zostały spełnione również w związku z wątpliwościami, co do przyjętego w akcie oskarżenia końcowego okresu niealimentacji. P. C. zarzucono bowiem, że dopuścił się czynu z art. 209 § 1 k.k. od marca 2017 r. do 26 czerwca 2019 r., podczas gdy z ustaleń poczynionych w oparciu o policyjne bazy danych wynikało, że wymieniony w okresie od 2 grudnia 2018 r. do 1 maja 2019 r. był pozbawiony wolności w związku z osadzeniem w placówkach penitencjarnych (k. 14). Z oczywistych względów oskarżony nie mógł zatem zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej za uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego w tym czasie, kiedy był rzeczywiście pozbawiony wolności.

Wystąpienie opisanych uchybień spowodowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S., który winien w sposób dokładny określić czas popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.